

Virkeligheden ved selve Overtagelsen har opnaaet en betydelig Hjælp af det offentlige, ja, saa er det heller ikke noget nyt, det gamle Ord kommer til at passe ogsaa her: Har de faaet mere, vil de have endnu mere. Nu blev der for nylig ved det høje Tings Behandling af Lovforslaget om Brændsel til Aldersrentenydere fremsat en Udtalelse fra socialdemokratisk Side, som egentlig passer udmærket paa dette Forhold. Der blev nemlig udtalt af det ærede Medlem Hr. Holger Larsen, at det er let at være Velgører, naar det ingenting koster. Den Overskrift skulde egentlig staa over alle de Forslag, som Socialdemokratiet fremsætter Gang paa Gang, det passer saa udmærket paa dem, og det er saa fuldkommen rigtigt, at man kan sagtens være Velgører, naar det ingenting koster, eller, kunde man maaske føje til, naar andre skal betale. Ogsaa i det sidste Tilfælde: Naar andre skal betale, er det jo let at være Velgører. Det har ogsaa sin Rigtighed overfor det Forslag til Ændring, som her bliver stillet, om, at man nu skulde gaa til at give Lejlighed til at yde Driftslaan baade til nye og gamle Brug. Naar det nu er en Kendsgerning, at de Folk har opnaaet en betydelig Fordel, en stor offentlig Understøttelse, synes jeg, det er haardt nok, at man bagefter vil komme og forlange, at nu skal Staten paa ny give dem Understøttelse, yde ny Hjælp. Jeg tror ogsaa, man skal forstaa den simple Ting, at hvis disse Brug, der oprettes med saa overordentlig store Omkostninger fra Statens Side, ikke i Fremtiden kan eksistere uden Statshjælp og Statstilskud, da er selve den Tanke, der ligger til Grund for denne Lovgivning, forfejlet. Jeg tror, man skal indrømme og forstaa, at hvis disse Husmænd ikke bliver stillet saaledes i Henhold til selve Loven, at de i Fremtiden kan eksistere uden Statstilskud, er selve Ideen forfejlet. Jeg tror ogsaa, man maa indrømme, naar man har noget Kendskab til de økonomiske Forhold ude omkring paa Landet, og særlig indenfor Husmandsstanden, at hvis disse Husmænd, der har overtaget Brug paa disse Betingelser, har nogen som helst moralsk Ret til at gaa til Staten og kræve Driftslaan, er det ganske sikkert 50 000 Husmænd her i Landet, der har endnu større Ret dertil, derom er der slet ingen Tvivl. Der er ganske sikkert 50 000 Husmænd, som økonomisk set er ringere stillet end de Husmænd, der har faaet Brug paa de Betingelser, det her drejer sig om. Men det maa dog enhver forstaa vilde være en

ganske umulig Opgave, og jeg tror ogsaa, at hvis man i Fremtiden ser en social Løftestang i en stærkere Udstykning af Jorden, maa man forstaa, at den første Betingelse derfor er, at disse Landbrugs-erhverv, som her rejses, maa klare sig i Fremtiden ved egen Hjælp. Det tror jeg man maa være klar over, og jeg synes ogsaa, det er glædeligt, at naar det forhen har været saadan, at 3 Partier har kunnet være enige om at afvise et saadant Forslag, tror jeg, det ogsaa vil blive lettere i Fremtiden, fordi Forholdene økonomisk set i Virkeligheden stiller sig saaledes, ogsaa ved en Sammenligning med andre Husmænd, at det vil være fuldkommen uforsvarligt at gennemføre en saadan Ordning.

Jeg skal dernæst ganske kort omtale Socialdemokratiets Forslag, som drejer sig om Jord baade til Oprettelse af mindre Landbrug og til Fremskaffelse af Byggepladser. Det er i nogen Grad det gamle Forslag om Ekspropriation, hvorved man skulde have Ret til at ekspropriere fra Landejendomme, der har over 50 000 Kr.s Jordskyld. Nu er der imidlertid, som Forholdene ligger, slet ikke nogen Trang til et saadant Forslag, der er jo mere end Jord nok at faa til Købs; der har de to sidste Aar været et meget stort Udbud netop af større Landejendomme, og Socialdemokratiet maa være Ejere af meget store Kapitaler, hvis de ikke kan faa al den Jord, de ønsker. Men, siger man, det er Jordprisen, det er galt med, den er for høj, det er for at tvinge den nedad, at en saadan Lov om Ekspropriation er nødvendig. Er det nu rigtigt, at Jordprisen er for høj? Hvordan mon egentlig Jordprisen nu er i Forhold til den i 1914? Ja, hvis vi vil se paa den sidste Vurdering til Jordværdi sammenlignet med den i 1916, hvor Jordværdien ganske vist laa en lille Smule over den i 1914, er Prisstigningen paa Jord meget lille i Forhold til den Prissigning, der har fundet Sted paa andre Omraader. Jeg tror i hvert Fald, man kommer tilstrækkelig højt, hvis man regner, at Prisstigningen paa selve Jorden allerhøjest er 30 pCt. fra 1914 til nu. Det er jo ikke nogen afskrækkende Prisstigning i Forhold til den Stigning, man kender fra andre Omraader, naar man f. Eks. ved, at Prissniveauet er to Gange det i 1914, at den gennemsnitlige Arbejds løn i Industrien er 2½ Gange saa stor som i 1914, eller at Lønnen for Tjenestefolk paa Landet allermindst er to Gange den i 1914. Selv om der saa er fremkommet en Prisstigning